MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Suuri kuntauudistus on ollut suuria puheita mutta pieniä tekoja.
PEKKA MERVOLA KESKISUOMALAISESSA

Petopolitiikka vaatii muutoksen

Suomen tiukassa EU-ohjauksessa toteutettava suurpetopolitiikka on ajautunut vakavalle törmäyskurssille petojen vaikutusalueella elävien ihmisten kanssa.

Varsinais-Suomen ja Satakunnan susialueilla kapinoidaan ihmisen normaalin elintilan kapenemisesta. Pohjanmaalla ja Savossa on tullut ilmi laittomia susijahteja – niissä oikeus on otettu omiin käsiin, kun yhteiskunta ei ole kyennyt apuaan tarjoamaan.

Lakien ja asetusten pitäisi pystyä vastaamaan niiden säätelyn kohteena olevien kansalaisten oikeuskäsitystä. Petopolitiikassa tämä yhteensopivuus on nyt huomattavan kaukana. Ristiriidan seurauksista on saatu viime viikkoina lukea useita uutisia.

Tuottajajärjestö MTK otti torstaina kantaa petokantojen säätelyyn. Järjestön mielestä suurpetokannan harventamiseen tarvitaan Suomessa riittävän suuri lupakiintiö.

Lisäksi paikallisviranomaisille on annettava mahdollisuus reagoida nopeasti, kun pedot aiheuttavat vaaraa ihmisille ja elinkeinonharjoittamiselle.

Järjestön mukaan kannansäätelyn ensisijainen tavoite pitää olla alueella asuvien ihmisten oikeuksien turvaaminen. Petoeläinkantoja on aina voitava säädellä luvallisen metsästyksen keinoin, MTK toteaa.

Järjestön kannanotto osoittaa tilanteen poikkeuksellisuuden. MTK valvoo päätehtävänään maaseudun elinkeinojen asemaa, ei suurpetojen määrää. Toki petovahingot koskevat useita sen jäsentiloja.

Tämänhetkisessä petokeskustelussa suurin huoli liittyykin kansallisen yhteisymmärryksen katoamiseen. Suomi on pieni maa, mutta siihen tuntuu mahtuvan kaksi eri maailmaa.

Jos kaupungistuva yhteiskunta ei ymmärrä maaseudulla asuvien huolta petokantojen kasvusta, heijastuu sama eriseuraisuus todennäköisesti moneen muuhunkin asiaan. Vastakkainasettelun Suomessa olisi vaikea tehdä toimivia päätöksiä sen paremmin kaupunkien kuin maaseudunkaan parhaaksi.

Toimimattoman petopolitiikan ongelmia kärjistää se, että yhteiskunta on purkanut systemaattisesti olemassaolon merkkejään maaseutu-Suomesta. Posti ja poliisi ovat lähteneet ja terveyspalvelut joudutaan hakemaan kaupungista. Veronsa yhteiskunta sentään kerää ja lakinsa asettaa.

Suurpedot ovat arvokas osa Suomen luontoa. Nykyisin niiden kannat ovat kuitenkin liian suuret. Petojen ihmisarkuus on vähentynyt niin,

Ylisuuri susikanta kuumentaa tunteita petoalueilla.

että osa niistä on laajentanut reviirinsä jopa ihmisasutuksen keskelle.

Se, että luvat häirikköpetojen poistamiseen ovat tiukassa, turhauttaa petoalueiden asukkaita. Koetaan, että yhteiskunta on vetäytynyt kauas, eikä välitä maaseudulla asuvien huolista.

Tuskin kukaan uskoo, että rikollinen luonne ajaisi Pohjanmaalla liki parikymmentä miestä pahimmillaan törkeäksi metsästysrikokseksi luokiteltavaan susijahtiin. Syyt ovat syvemmällä, mutta niiden ymmärtäminen tuntuu nyt rajoittuvan lähinnä petoalueille.

Laissa rikokseksi tuomittu teko on rikos. Sellaiseen ei pidä kenenkään ryhtyä. Yhteiskunta ei toimi, jos itse kukin venyttää lain kirjainta omien tarpeidensa mukaan.

Petoalueiden tapahtumien pitäisi viimeistään nyt herättää asiasta vastaavat päättäjät. Vastuu petopolitiikasta kuuluu maan hallitukselle. Sen on pikaisesti etsittävä keinot politiikan uskottavuuden palauttamiseen.

Maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen (kok.) ryhtyikin toimeen heti perjantaina. Ministeriö aloittaa maaliskuussa suurpetopolitiikan arvioinnin. Lisäksi Koskinen aikoo rauhoittaa akuuttia tilannetta viidellä, erityisesti pihasusiin kohdennetulla kaatoluvalla.

Suomi ja Ruotsi aikovat EU-tasolla etsiä yhdessä ratkaisua, joka huomioi nykyistä paremmin paikalliset tarpeet petokantojen säätelyssä. Ymmärrystä täytyy löytyä myös Brysselistä.

Lakien pitäisi vastata säätelyn kohteena olevien kansalaisten oikeuskäsitystä.

VIERASYLIÖ

Resurssiviisas maatalous turvaa tulevien sukupolvien mahdollisuuksia

Maataloudessa energian omavarainen tuotanto ja ravinteiden kierrätys ovat merkittäviä mahdollisuuksia parantaa maatilojen kannattavuutta ja vähentää haitallisia vaikutuksia ympäristöön.

Maatalous elinkeinona on tyypillisesti kulkenut suvussa – isältä pojalle ja äidiltä tyttärelle. Elinkeinon harjoittamisen edellytyksenä ovat edellisten sukupolvien toimet: kuinka tilaa on hoidettu ja missä kunnossa se on jatkajien ottaessa ohjat käsiin.

Samaa edellytystä palvelee käsite ”kestävä kehitys”. Missä kunnossa luovutamme tämän elintilamme tuleville sukupolville?

Kilpailu luonnonvaroista aiheuttaa talouden näkökulmasta epävarmuutta. Luonnonvarat – vesi, maaperä, puhdas ilma ja ekosysteemipalvelut eli kaikki ihmisen luonnosta saamat aineelliset ja aineettomat hyödyt – ovat elämän ehto.

Globaali luonnonvarojen kysyntä on kaksinkertaistunut vuodesta 1966. Vaikka resurssien käytön tehokkuus on kasvanut jopa 40 prosenttia viimeisten 30 vuoden aikana, ei tämä riitä kompensoimaan kasvavaa maailmanlaajuista materiaalien kulutusta.

Globaalit haasteet heijastavat seurauksia myös Suomeen. Suomi on sijoittunut Euroopan ympäristöviraston (EEA) tekemissä resurssitehokkuustarkasteluissa häntäpäähän.

Käytämme lähes 3,5 maapalloa vastaavan määrän luonnonvaroja. Tulevaisuudessa kriittisiä tulevat olemaan paitsi vesi, myös erilaiset mineraalit.

Ilmastonmuutoksen ja väestönkasvun edetessä kriittiseksi muodostuvat viljelysmaan tila ja saatavuus.

Maataloudesta kiertotalouden veturi

Kiertotalous tarkoittaa toimintaa, joka suunnitellaan niin, ettei jätettä synny. Tuotteet suunnitellaan niin, että niiden purkaminen ja uudelleenkäyttö on mahdollista.

Kiertotaloudessa erotellaan tarkasti kaksi ainekiertoa – toinen biologisten aineiden ja toinen teknisten aineiden kierto.

Biologisia aineita – myrkyttömiä ja luonnolle jopa hyödyllisiä ainevirtoja voi palauttaa luontoon. Tekniset ainevirrat (muun muassa metallit ja useat muovit) eivät sovi luontoon, vaan niiden käyttö pitää alun alkaen suunnitella kierrätettäväksi.

Tuotteiden tuotantoon käytetty energia tulee olla uusiutuvilla tuotettu, mikä osaltaan vähentää riippuvuutta niukoista luonnonvaroista ja lisää järjestelmän kestävyyttä riskitilanteita vastaan.

Kiertotalouden hyödyntäminen maataloudessa on tuttua historiasta. Vaikka ihminen on osannut kehittää muun muassa tietoteknologiaa valtavia harppauksia eteenpäin, ovat luonnonvarojen kestävän käytön ja jätteiden ehkäisemisen haasteet vielä valtavia.

Alueellinen yhteistyö on tärkeää.

Ratkaisuna kierrätysmaatalous

Sitran viime syksynä yhteistyössä Järki-hankkeen kanssa toteuttamassa kierrätysmaatalouskokeilussa hahmoteltiin käytännössä yhden maatilan eri resurssivirtoja: ravinteita, jätteitä, energian tuotantoa ja kulutusta sekä määrien että eurojen suhteen.

Maatalouden näkökulmasta resurssivirtojen, kuten esimerkiksi ravinne-, energia- ja jätevirtojen määrä on kasvanut tilakoon kasvaessa.

Kierrätysmaatalous mahdollistaa omavaraisen maatalouden ja lisää taloudellisen toimintakyvyn varmuutta. Kierrätysmaataloudella on suuri merkitys myös Suomen taloudelle, jos voisimme lannoitteiden ostamisen sijasta itse kierrättää ravinteita kiertotalouden tyyliin.

Hyödyntämällä öljykasveja, lantaa, kasvijätteitä, järviruokoa, poistokalastusta tai vaikkapa leviä, voisimme siirtyä öljyriippumattomaan maatalouteen polttoaineiden ja energian käytössä.

Myös alueellinen yhteistyö on tärkeää, sillä näin voidaan asioita tehdä tehokkaammin sekä resurssien, osaamisen, kustannusten että teknologian kannalta.

Suunnittelusta päästävä tekoihin

Kierrätysmaatalouden ja resurssiviisauden edistäminen on haastavaa. Aina asiat eivät etene suunnitellulla tavalla.

Nykyinen suunnitelmatalous tuottaa paljon hyviä tutkimustuloksia sekä raportteja, mutta asioiden vieminen käytäntöön vaatii kuitenkin hyvin konkreettisia toimia ja erityisesti ymmärrystä asioiden toteuttajien arjesta.

Hankaluutena on myös, että eri resursseihin liittyviä kysymyksiä ei tarkastella kokonaisvaltaisesti, vaan ne ovat siiloutuneet yhteiskunnan ja hallinnon eri alueille.

Kierrätysmaatalouskokeilun tulokset toivat esille, että jo yksinkertainen eri resurssivirtojen listaus hoksauttaa miettimään, miten kierrätystä voisi parantaa ja voisiko energiaa lähteä tuottamaan itse.

Hankaluutena on vähäinen tieto kierrätysmaatalouden hyödyistä ja käytännön avun sekä porkkanoiden puute. Kuka opastaisi kierrätysmaatalouden huomioimista ja auttaisi oppien toteuttamisessa helposti ja asiakaslähtöisesti? Kuka viestittäisi asiasta?

Myös tukikäytäntöjen tulisi paremmin huomioida muun muassa kierrätysravinteet sekä omavarainen energiantuotanto.

Resurssiviisaus näyttää tietä

Sitra on vuoden alussa käynnistänyt uusia aloitteita liittyen luonnonvarojen älykkääseen käyttöön.

Yhtenä projektikokonaisuutena on resurssiviisauden edistäminen. Tavoitteenamme on parantaa hyvinvointia ja resurssitehokkuutta sekä vähentää ihmisille ja ympäristölle koituvia haittoja paitsi nykyisten niin myös tulevien sukupolvien osalta.

Kehityskumppanikseen tähän työhön Sitra on valinnut Jyväskylän alueen.

Projektissa haemme vastauksia kysymyksiin: Kuinka alueellisia resursseja voisi hyödyntää paremmin ja miten kestävää tuotantoa ja kulutusta voisi tarkastella kokonaisuutena? Miten edistää kiertotaloutta? Miten paikallisten asukkaiden, yritysten ja julkisten toimijoiden tarpeita voisi tyydyttää resurssitehokkaammin samalla parantaen alueen omavaraisuutta, taloutta ja yhteistoimintaa alueen ja toimijoiden hyvinvoinnin kehittämiseksi?

JOHANNA KIRKINEN

Kirjoittaja on tekniikan tohtori, joka toimii johtavana asiantuntijana Sitrassa vastaten alueellista resurssiviisautta edistävästä projektikokonaisuudesta.

RAHIKAINEN

LEHTIKATSAUS

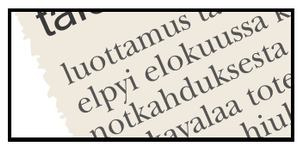

Ministerit kiertoon

Demareiden kannattaisi vaihtaa muutamaa ministeriä. Sopivia vaihdokkeja löytyi esimerkiksi Kaakkois-Suomesta, kirjoittaa **Kymen Sanomien** pääkirjoituksessa **Markku Espo**.

”Sote-uudistuksessa kompuroivalle peruspalveluministeri Maria Guzenina-Richardsonille on jo useasti suositettu siirtymistä rivikansanedustajaksi. Vaihdoksen kohteeksi on veikkailtu myös opetusministeri Jukka Gustafssonia ja ulkoministeri Erkki Tuomiojaa.”

”Vaalikausi kääntyy toiselle puoliskolleen. Olisi tarvetta näytöille ja linjausten terävöittämiselle. Niille antaa tilaa sekin, että eurokriisissä on rauhoittumisen merkkejä.”

Laittomuudet tuomittava

Laittomuudet eivät ole äärioikeiston yksinoikeus, muistuttaa **Lapin Kansa**.

”Muutama vuosi sitten Suomessa tuhottiin yön pimeydessä useita turkistarhoja, vaikka turkiseläinten kasvattaminen on Suomessa laillinen elinkeino.”

”Yhteiskunta on äkkiä vaarallisen kaltevalla pohjalla, mikäli ihmiset rupeavat hyväksymään selkeästi lainvastaisia toimia. Tarkoitus ei pyhitä keinoja.”

Ei tullut bravuuria

Pohjolan Sanomat arvioi kuntaministeri **Henna Virkkusen** (kok.) ja peruspalveluministeri **Maria Guzenina-Richardsonin** (sd.) olevan valmiita vaihtoon.

”Hallituksen kuntauudistus on kaikkiaan jo ajautunut sellaiseen solmuun, että se tuskin avautuu ja ratkeaa pelkällä ministerivaihdoksella tai -vaihdoksilla.

Kuntauudistuksen piti olla tämän vaalikauden bravuuri, jolla Jyrki Kataisen (kok) hallituksen pelipaita nostetaan pysyvästi Suomi-hallin kattoon.

Voi käydä niin, että paitaseremonia siirtyy ja kuntauudistuksesta tuleekin kevään 2015 eduskuntavaalien pääteema.”

Vastavirtaan

Kansainvälisen talouskriisin hoidossa on vähintäänkin kaksi toisistaan eroavaa koulukuntaa.

Toisten mielestä valtioiden taloudet pitää laittaa kuntoon veroja korottamalla ja leikkaamalla menoja. Toisen käsityksen mukaan talousongelmien keskellä pitää elvyttää ja lisätä talouskasvua tukevia toimenpiteitä.

Euro- ja EU-maidenkin sisällä talouslinjat vaihtelevat. Toiset ovat valinneet tiukan talouspolitiikan ja toiset yrittävät saada taloutensa kasvamaan elvyttävämmällä politiikalla.

Todella syvissä vaikeuksissa olevilla mailla, kuten Kreikalla, ei ole vaihtoehtoja. Tukien varassa elävän kansantalouden talouspolitiikan linjat määritellään ulkopuolelta. Rahoittajamaat, EKP ja IMF vaativat kreikkalaisilta erittäin tiukkaa talouskuria. Ainakaan vielä linja ei ole tehonnut toivotulla tavalla.

Suomessa pääministeri Jyrki Kataisen (kok.) hallitus on tähän saakka ollut tiukasti verojen korotusten ja leikkausten linjoilla.

Eduskunnan puhemies Eero Heinäluoma (sd.) kirjoitti MT:n kolumnissaan perjantaina, että Suomi on valinnan edessä ja päätöksiä talouspolitiikan linjasta tehdään maaliskuun kehysriihessä.

Heinäluoma ei epäile, etteikö hallitus pysty uusiin talouden tasapainopäätöksiin. Vaikeus piilee siinä, että tarvitaan myös kasvupolitiikkaa. Olemassa olevien työpaikkojen turvaaminen ja uusien luominen ovat Heinäluoman mukaan vaikeuksien voittamisessa ratkaisevin, mutta myös vaikein asia.

Heinäluoman viesti hallitukselle on selvä. Pelkästään leikkaamalla ja veroja korottamalla talouden kuntoon saattaminen on julmaa puuhaa, koska ne koskevat kipeimmin vähempiosaisia.

Sekavien hallintouudistusten sijaan hallituksen pitää nostaa talous politiikan keskiöön.

KOLUMNI: NIKLAS HOLMBERG

In or out – siinäpä pulma

Brysselistä ei ole pitkä matka Lontooseen. Juna sujahtaa mukavasti kanaalin ali. Silti viimeistään kolmannen perättäisen passintarkastuksen kohdalla alaa mietityttää, ollaanko vielä Euroopassa, saati Euroopan unionissa.

Onneksi tähänkin kysymykseen saadaan pian vastaus, kun britit äänestävät EU-jäsenyydestä toisen kerran.

Englantilaiset pääsivät unioniin vasta kolmannella yrittämällä vuonna 1973.

Vuosina 1963 ja 1967 Ranskan presidentti Charles de Gaulle pani stopin brittien jäsenyyshaaveille. De Gaullen mielestään saarivaltio oli taloudeltaan ja kulttuuriltaan epäsopiva silloiseen EEC:hen, eikä hän uskonut brittien sitoutuvan yhdentyvään Eurooppaan.

De Gaullen väistyttyä britit viimein kelpuutettiin mukaan. Pian kävi selväksi, ettei vanha kenraali ihan väärässä ollut.

Englantilaisten into päästä yhteismarkkinoille vaihtui nopeasti vastaanhangoitteluun ja erioikeuksien lypsämiseen.

Vuosikymmenestä toiseen englantilaisten hampaissa on ollut varsinkin EU:n yhteinen maatalouspolitiikka.

Brittien mielestä maatalouden tukeminen on rahan haaskausta.

niklas.holmberg@maaseuduntulevaisuus.fi

Brittien mielestä maatalouden tukeminen on rahan haaskausta. Ruokaahan voi tuoda halvalla entisistä siirtomaista.

Yksi tavoite briteillä on yhteisessä maatalouspolitiikassa aina kuitenkin ollut. Suurimpia tukia ei missään tapauksessa saa leikata.

Syykin on selvä.

Halikon nallen taskurahat kalpenevat Englannin rikkaimman miehen, Westminsterin herttuan Gerald Grosvenorin 7 miljoonan maataloustukien rinnalla. Kuningatar Elisabeth II panee vielä paremmaksi lähes 9 miljoonan EU-tuilla.

EU:n tukea brittiviljelijät tarvitsivat myös 1990-luvulla, kun bse-epidemia oli kaatamassa koko maan karjatalouden. Valitettavasti englantilainen innovaatio syöttää lehmille kuolleiden lampaiden aivoja ehti saastuttaa muunkin Euroopan.

EU:ssa vapaamielisiä brittejä harmittavat typerät direktiivit, turhat kiellot ja kansalaisten jatkuva valvonta.

Brysselin herrat eivät kuitenkaan pääse niuhotuksessaan lähellekään Lontoon byrokraatteja.

Kuningaskunta on kieltänyt muun muassa ketunmetsästyksen, turkistarhauksen, käsiaseet sekä kaksinkertaisten lasien asentamisen vanhoihin taloihin. Maassa on enemmän ylinopeus- ja valvontakameroita kuin missään muualla Euroopassa.

Oma lukunsa ovat työturvallisuuslakien omaperäiset tulkinnat.

Huvipuiston törmäilyautoilta kiellettiin törmäily toisiinsa. Leijojen lennätys rannalla kiellettiin liian vaarallisena. Yleisestä keittiöstä poistettiin veitset turvallisuusriskin takia. Koulu kielsi jojot ja jalkapallon peluun loukkaantumisriskin takia. Kirkossa saarnataan kynttilän valossa, koska rikkinäiset lamput saa vaihtaa vain rakennustelineiden päältä.

Väärinkäsitysten välttämiseksi limsapullon etiketti opastaa avaamaan pullon käsin. Liukuportaissa kohtelias ääni varoittaa portaiden kohta loppuvan.

Sitten seuraa vitsi.

Montako BBC:n työntekijää tarvitaan vaihtamaan lamppu? Ei auta, vaikka olisi sata. Lampun saa vaihtaa vain koulutettu turvallisuusasiantuntija.

Pahinta EU:ssa on briteille kuitenkin aina ollut unionin holtiton rahankäyttö.

Pari viikkoa sitten maan konservatiivipoliitikot nostivat äläkän EU-projektista, jossa käytettiin 200 000 euroa leivontaperinteen siirtämiseen nuoremmille sukupolville. Projektissa muun muassa videoitiin suomalaisia isoäitejä leipomassa korvapuusteja.

Samaan aikaan kolmoistaantumassa rypevän kuningaskunnan konservatiivihallitus aikoo käyttää 30 miljardia euroa uusiin ydinsukellusveneisiin. Kymmenien miljardien panostus Irakin ja Afganistanin sotiin ei myöskään ollut ongelma, kun kaverit Atlantin takaa sitä pyysivät.

Britannian nettomaksu EU:n budjettiin on asukasta kohti samaa luokkaa, kuin EU:hun kuulumattoman Norjan. Suomalaiset maksavat noin kaksi kertaa niin paljon kuin englantilaiset.

Englannin talous hyötyy EU-markkinoista enemmän kuin mikään muu maa. Euromaiden maksamat tukipaketit ovat auttaneet korkomanipulaatiosta kärähtäneitä brittipankkeja saamaan riskisijoituksensa takaisin.

On mielenkiintoista nähdä, miten britit tällä kertaa äänestävät. Jos muu Eurooppa saisi äänestää, tulos olisi aika selvä.